

رسالة مشتمل بر غسل وکفن میت، نیت ها، فضیلت ها، مسائل و تفصیلات دیگر

طريقه غسل وکفن میت

(خفی)

پیشکش
المدینة العالمية
Islamic Research Center

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعُلَمٰيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

طريقه غسل و کفن ميت

فضيلت درود شريف

شیخ طریقت، امیر اہل سنت، بانی دعوت اسلامی حضرت علامہ مولانا ابو بلاں محمد الیاس عطار قادری رضوی **ڈامت برکاتہمہ العالیہ** در صفحہ ۲۲ حصہ اول بیانات عطار یہ فضیلت درود شریف را بیان کرده
بہ حوالہ ((القول البدریع)) بیان می فرمائند:

آثار خوشحالی بر رخ پر انوار

از حضرت سیدنا سہل بن سعد **رضی اللہ عنہ** روایت است که: روزی سید نامدار و غم خوار مابی کسان **صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم** بیرون تشریف آور دندرا یں موقع حضرت سیدنا ابو طلحہ **رضی اللہ عنہ** پیش آمدہ عرض کر دند: ((پر وادرم فدائیت بادیا رسول اللہ **صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم**! امر وز بر چہرہ مبارک آثار خوشی نمایان است))). آنحضرت **صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم** فرمودند: همانا جبریل امین **علیہ السلام** ہمین الان در نزد من آمدہ یودو عرض کرد: ای محمد! کسی کہ بر ثمایک بادرود و پاک خواند اللہ **عز و جل** در نامہ اعمالش دہ نیکی ثبت می فرماید و دہ گناہش رامی بستند و دہ درجہ بر او می افزاید۔

(القول البدریع صفحہ ۱۰۷)

مراد از تجهيز و تکفين چيست؟^۱

معنی لغوی تجهیز آماده کردن لوازم مورد ضرورت است و معنی تکفین آماده ساختن کفن است - لباسی که بعد از موت بر میت پوشانده می شود به آن کفن گفته می شود و مراد از تجهیز و تکفین، تمام آن امور ای است که ازوفات میت تا هنگام دفن آن انجام داده می شود، در آن غسل میت، کفن، نماز جنازه و حفر کردن قبر تمام شامل می باشد.

حکم شرعی

تجهیز و تکفین مسلمان فرض کفایه است.

فرض کفایه

فرض کفایه آنست که انجام دادن آن بر هر فرد لازم نبوده بلکه اشخاصی که اطلاع یافته و بعضی از ایشان آن را انجام دادند گویا که از جانب دیگران نیز انجام داده شد و اگر از ایشان کسانی که مطلع شدند و یعنی کسی از آنها هم انجام نداد پس همه گنهگار می شوند - (وقارالفتاوى) کتاب الصلوة، 57/2 ملخصاً برادران محبوب اسلامی! شرکت در تجهیز و تکفین باعث سعادت و کسب اجر و ثواب است، در حدیث مبارک فضیلت زیادی برای آن آمده است.

فضیلت فراوان تجهیز و تکفین

از امیر المؤمنین حضرت مولای کائنات سیدنا علی المرتضی شیر خدا رضی الله عنہ روایت است که

^۱ تمام مواد این رساله از کتاب (طريقه تجهیز و تکفین) مکتبة المدينة گرفته شده است - المدینة العلمية

سلطان دو جهان، رحمت عالمیان ﷺ ارشاد فرمودند: که اگر کسی یک میت را غسل داد، کفن پوشید، خوشبود، جنازه اش را برداش گرفت، بر آن نماز خواند و سخن ناگواری را شنید و آن را پنهان کرد او از گناهان چنان پاک می شود مثل ایلکه تازه از مادر به دنیا آمده باشد.

(ابن ماجه، کتاب الجنائز، باب ما جاء في غسل الميت، 201، حدیث : 1462)

شیخ اللہ! چگونه فضیلت محظی است. تجهیز و تکفین کنندگان راچ شناس خوبی نصیب گردیده است، لهذا وقتی خبر وفات مسلمانی رای شنوید اگر ممکن باشد با هیئت واراده خوبی در تجهیز و تکفین آن حتماً شرکت نماید.

فضیلت غسل دادن میت

از حضرت جابر رضی اللہ عنہ روایت است که تاجدار رسالت، شہنشاه نبوت ﷺ کسی که میت را غسل داد از گناهانش چنان پاک و صاف می گردانند آن کسی که در جهان روز از مادر به دنیا آمده باشد. (المجمع الاوسط، باب الہاء، ۶ - ۳۲۹، حدیث: ۹۲۹۲) اکنون طریقه غسل میت بیان می شود اما قبل از آن تعدادی از نتیت‌های آن را برای آور خواهیم شد.

نیت ہای غسل میت

- (۱) بجا طرکسب رضای ای و ثواب آخرت میت را غسل میدهیم (۲) فرض کفایه را انجام میدهیم (۳) حتی المقدور باوضو بر میبرم (۴) حسب ضرورت قبل از غسل ہم کاران را از طریقہ غسل و سنت ہای آن آگاهی سازم (۵) ستر عورت میت را بطور خاص رعایت می کنم (۶) تکان دادن اعضای بدن میت را به نرمی و آهستگی انجام می دهم۔ (۷) در مصرف آب اسراف نمی کنم، (۸) سعی می کنم تا از ناتوانی مردہ پندگیرم۔ (۹) اگر مسئلہ ای پیش آمد از دارالافتاء ہل سنت رہنمائی شرعی حاصل می کنم۔ (۱۰) اگر خدای ناخواسته چهره میت سیاه شده بود یا تغییرات دیگری رخ داده بود پس بحکم شرع آن را پنهان می دارم و

به کار ان را نیز به این کار ترغیب مید هم، (۱۱) اگر علامت خوبی به نظر رسید مثلاً: چنانچه خوشبو احساس گردید در قیافه ام آثار خوشی را جلوه داده و دیگران را هم آگاهی سازم.

طريقه غسل ميت

اگر مشک یان خشود گیر را و شن کرده باشد و یا هفت بار تخت غسل را بخواهید باد و د آن خوشبو نماید میت را بر تخت طوری بخواهند که در قبر می خواباند می شود، از ناف تاز ازو آزرا با پارچه پوشانید - (امر و زه هنگام غسل بر میت پارچه ای سفید می اندازند و در وقت آب ریختن بر آن، بر میت بی پر دگی می شود یعنی عورت نمایان می گردد لذا باید از پارچه ^{ضمیم} و پر مگ استفاده شود تا در هنگام خیس شدن عورت میت معلوم نشود اگر پارچه دولایه استفاده شود بپرس است) در انجام ستر میت پیشتر احتیاط باید کرد، و لباس میت را به نرمی در بیاورید - اکنون غسل دهنده دست خود را با پارچه پیچیده اول هر دو طرف استنجاد بد (یعنی با آب بشوید) بعد مثل نماز او را خود بده یعنی رخسار او را با هر دو دست تا آرنخ سه بار بشوید، بعد سر را مسح کند، بعد سه بار هر دو پارابشوید، در وضوء میت اول دست همار اتابند ها بشوید، مضمضه واستنشاق نشود یعنی غرغره و آب در بینی انداخته نمی شود، البته پارچه یا پنبه ای را فتیله ساخته و در آب خیس کرده آن را بر دندان ها، بیره دندان ها، لب ها و در سوراخ های بینی بچرخانید، بعد اگر بر سر مووریش داشت آنها را هم بشوئید، از صابون یا شامپوی توانید استفاده نمایید، اکنون به سمت چپ غلطانده شود و با آب جوشانده برگ کنر که نیم گرم شده باشد و اگر این هم نباشد آب ساده نیم گرم را از سرتاپی آن طوری بریند که تا تخت زیر آن آب بر سد، بعد به سمت راست غلطانده همین عمل را تکرار کنید بعد تکیه داده بشانید و با زرمی بر قسمت پائینی شکم دست بکشید و اگر چیزی بیرون شد آنرا بشوئید - دوباره به وضوه غسل دادن آن احتیاجی نیست، بعد در اخیر از سرتاپا ها آب کافور ابریند، بعد با یک پارچه پاک بدن اور آهسته خشک نمایید - یکبار آب

ريختن بر تمام بدن فرض است و سه بار سنت است. در غسل ميت آب را بيهوده ضائع نکنيد که در آخرت يك يك از قطرات حساب گرفته ميشود اين را هم بپادداشت باشيد.

(مدنی وصیت نامه ، ص ۱۲ ، ماخوzaً)

طريقه غسل ميت خواهير اسلامي

براي غسل و کفن چيزهاي ذيل را فرا هم سازيد. (۱) تخته غسل (۲) مشک (۳) دوچادر ز خيم (اگر پر نگ باشد بهتر است) (۴) پنبه (۵) دو تکه پارچه به اندازه رومال (براي استجاع و غيره) (۶) دو عدد سطل (۷) ظرف برای آب (۸) صابون (۹) برگ کنر (۱۰) دو عدد حوله (۱۱) با استثنای کفن دو پارچه عريض دوخته شده (۱۲) قيچي (۱۳) نخ سوزن (۱۴) کافور (۱۵) خوشبو. اگر مشک یا قلفر را سوتانده سه بار ياخته باريها فت بار تخته غسل را دوده بيد (يعني به همین تعداد بدور تخته بچرخانيد)، بر تخته ميت را طوري گذازد اريز چنانچه در قبر مي گذاريدي، از سينه تازا نوها با پارچه پوشانيد. (امر و زه هنگام غسل دادن بر ميت پارچه سفيد را مي اندازند و توجه نمikenند که باريختن آب بر آن پارچه ستر ميت از آن معلوم مي شود، لمنما پارچه باید چنان ضخيم و پير نگ باشد که ستر ميت باريختن آب نمایان نشود، پارچه اگر دولايه باشد بهتر است. سعی شود تا بااحتیاط بیشتر و بازاري لباس ميت در آورده شود، چنین اشكوفه بيني، گوشواره یا زبورات دiger اينز بااحتیاط و نرم در آورده و اکنون غسل دهنده به دستش پارچه اي پيچيده اول هر دو طرف ميت را استجاع بده (يعني با آب بشويدي) بعد مثل دضوء نماز اور او ضوء بد (يعني صورت) وبعد هر دو دست را تا آرنخها هر يك راسه بار بشويدي، بعد سر را مسح نماید، بعد سه بار هر دو پارچه بشويدي، دروضوء ميت اول دست هاتان را شسته شود، مضمضه واستشاق برای ميت نمی باشد، البتة پارچه یا پنبه اي را فتيله کرده بر دندان ها، بيره دندان، لب حاو سوراخ هاي بيني بچرخانيد. بعد سر را بشويند، از صابون یا شامپو مي توانيد استفاده نمائند. (لیکن استفاده زیاد آن سبب بهم چسبیدن موحماني گردد لمنما آب جوشیده برگ کنر که شيم گرم باشد بهتر

است)۔ اکنون به سمت چپ بگذاريد و با آب جوشیده برگ کنر (که اکنون نیم گرم شده باشد) و اگر اين هم نباشد پس آب نیم گرم ساده را از سرتاپا ها بر زيند طوري که تا تخته زير ميت برسد۔ بعد به سمت راست غلطانده همین عمل را انجام دهيد، بعد به حالت تکيه بشاند و آهسته به قسمت پا مين بشتمدست را بچرخانيد اگرچه اي يرون آمد بشوند. دوباره احتیاج به غسل ووضوء نمي باشد، بعد در آخر از سرتاپا آب کافور را بر آن بر زيند، بعد با پارچه اي پاکي بدنش را خشک نمائيد، در غسل ميت يهوده آب را مصرف نکنند که در روز آخرت هر قطره را باید حساب بد هيد، اين نکته را باید بحاطر داشته باشيد.

(مدنی وصیت نامه ، ص ۱۲ ، ماخوذ)

گل هاي مدنی غسل ميت

- (۱) در غسل، کفن و دفن ميت تعجیل باید کرد که در حدیث در این مورد بسیار تأکید شده است۔ (الجوبرة التیرة، کتاب الصلوة، باب الجنائز ، ص ۱۳۱) **تفسر شہیر، حکیم الامت حضرت مفتی احمد یار خان علیہ السلام** می فرمائید: تبادل امكان درد فن ميت تعجیل گردد، بدون ضرورت دیر کردن اکیداً ناجائز است چرا که در به تعویق اند انتن آن امكان باد کردن، ترکیدن و سبب بحرمتی ميت خواهد بود (مرآۃ المناجیح، کتاب الجنائز ها، ۲- ۴۲۷)

- (۲) یکبار بر تمام بدن آب ریختن فرض است و سه بار سنت، در جای که غسل داده می شود مسح اين است که پرده کشیده شود تا غير از غسل دهنده و همکار انش کسی دیگر ميت راندید، در وقت غسل دادن اگر ميت طوري گذاشتند شود که در قبر می گذارند یا پاها لیش را جانب قبله نموده یا هر طریقه که آسان باشد می توانند بگذارند۔ (فتاوی بندیه، کتاب الصلاة ، الباب الحادی والعشرون فی الجنائز ، الفصل الثاني فی الغسل ، ۱۵۸ - ۱)

گل های مدنی برای غسل دینده

- (۱) غسل دینده باوضوه باشد. اگر شخص جنپ (کسی که غسل بر آن فرض شده باشد) مکروه است اما غسل انجام می پذیرد. (فتاوی هندیه، ج. ۱، ص. 159)
- (۲) اگر شخص بیوضوه میت را غسل داد مکروه نمی باشد. (فتاوی هندیه، ج. ۱، ص. 159)
- (۳) بهتر این است که غسل دینده عضوفا میل میت باشد، اگر باشد و یا از شرایط غسل آگاه نباشد پس یک شخص امانت دار، پرهیز گار و مورداعتماد باشد. (فتاوی هندیه، ج. ۱، ص. 159)
- (۴) غسل دینده اگر اشیاء خوشبود دینده باخود داشته باشد مستحب است که اگر از بدن میت بدبو برآید او محسوس نکند و در غیر آن ناراحت خواهد شد و نیز بر اولاد لازم است که تاندازه لازم به اعضای بدن میت نظر اندازد، بدون ضرورت نباید به اعضای بدن میت نگاه کند، ممکن است در بدن او بعضی عیوبی بوده که او در زمان حیاتش پنهان نموده بود. (جوهرة نیة، ص. 131)
- (۵) مرد باید مرد را غسل دهد وزن زن را، اگر میت پسرچه ای کوچک باشد اورا زن هم می تواند غسل دهد و خترچه ای کوچک را مرد هم میتواند غسل دهد، مراد از کوچک آن است که تاحد شهوت نزیده باشد - (عالمگیری، ج. ۱، ص. 60)
- (۶) بعد از غسل میت غسل کردن غسال مستحب است. (دار الافتاء ابل سنت)

فضیلت کفن پوشاندن

برادران محبوب اسلامی! کفن پوشاندن میت ثواب دارد، در بسیاری از احادیث مبارکه که برای کفن پوشاندن میت بشارت لباس های نفیس، زیبا و ابریشمی جنت داده شده است چنانچه یک حدیث مبارکه را ملاحظه فرمائید:

لباس جنتی

از حضرت سیدنا ابو امامه رضی اللہ عنہ روایت است که سردار انہیاء حمل اللہ علیہ و آله و سلم فرمودند: کسی که میت را کفن پوشید خداوند اور لباس سندس (لباس بسیار زیبا و نفیس ابریشمی جنت) می پوشد.
 (معجم کبیر للطبرانی، ج. 8، ص. 281، حدیث 8078)

کفن بچه ها چگونه است

بچه ای نابالغی که به حد شهوت رسیده باشد اور حکم بالغ است یعنی هر اندازه که کفن شخص بالغ می باشد به همان اندازه پارچه برای او هم کفن داده می شود و به پسر بچه ای کوچکتر از آن یک لباس و برای دختر بچه ای کوچک دو پارچه (لغافه و ازار) می توانید بسازید، و اگر برای پسر بچه هم دو پارچه (لغافه و ازار) ساخته شود بیهتر است، و بیهتر از آن این است که ۀر دو کفن مکمل داده شود اگرچه بچه ای یک روزه هم باشد.

(رد المحتار، ج. 3، ص. 117)

تفصیل کفن

(۱) **لغاف** : (یعنی چادر) از قدم میت اینقدر بزرگ باشد که از هر دو طرف بسته شده باشد.

(۲) **ازار** : (یعنی تهیند) از بالای سرتاقدم یعنی از لغافه اینقدر کوچک که آن چه اضافه بسته می شد از آن کمتر باشد.

(۳) **قیمه** : (یعنی از گردن تا زیر زانو حا باشد و این از جلو و عقب هر دو طرف برابر باشد در این یقمه و

آستین نباشد، قمیص مرد را براز و حاپاره کنید و برای زن از قسمت سینه پاره شود.

(۴) **سینه بند** : از پستان تناف و بهتر این است که تاران باشد.

(۵) **روسری** : باید یک و نیم متر یاسه دست باشد. (مدنی وصیت نامه، ص. ۱۱ و بیمار شریعت، حصه ۸، ج. ۱، ص. ۸۱۸)

بطور عموم کفن آماده هم خردیده می شود در این صورت برابر با قد میت به اندازه مسنون لازم نیست، و گاهی اتفاقاً چنان زیادی شود که اسراف هم خواهد شد لذا در این است که حسب ضرورت پارچه خردیده شود.

نیت ہای کفن پو شاندن

- (۱) برای کسب رضای خدا و ثواب آخرت میت را کفن می پوشم. (۲) فرض کفایه را اداء می کنم. (۳) بدون تردید قبل از تکفين هم کاران را طریقه کفن پو شاندن و سنت حالیش را آموزش می دهم. (۴) میت را از تخته غسل بر کفن نهاده بسیار بااحتیاط و آهسته اور اپائیں و بالامی کنم و در این زمان ستر پوشی اور اباماں اطمینان رعایت خواهیم کرد. (۵) بر پیشانی میت با لغثت شهادت **شَهَادَةُ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** را می نویسم. (۶) همچنین بر سینه اش **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ** صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می نویسم. (۷) عطر یا خوشبو می زنم. (۸) در صورتی که اگر آب مدینه و زم زم میسر باشد بر کفن می زنم. (۹) در قبر به طرف قبله طاقچه ای می سازم و در آن شجره شریف، عهد نامه و غیره را می گذارم.

طريقه کفن پوشاندن مرد

کفن راسه یا یخ یا هفت بار بشویید بو طوری پنهان کنید که اول لفافه یعنی چادر بزرگ بر روی آن تهیبند و بالای

آن قميص را گذازيرد، اکنون ميت را برا آن گذازيرد و قميص را پوشانيد، الآن بر ريش اگر ريش نبود بر زنج و بر تمام بدن خوشبو بزنيد، و براعضاي که با آنها سجده می شود يعني پيشاني، بني، دست ها، زانوها و قدم ها کافور بزنيد. بعد تهيندر ازا طرف چپ بعد از طرف راست بپيجيد، اکنون در آخر لفافه را نيز به همین ترتيب اول از جانب چپ بعد از جانب راست بپيجيد تاکه دست راست به بالا باشد سر را به طرف پاها بنديد. (مدنى وصيت نامه ، ص ۱۳)

طريقه کفن پوشاندن زن

کفن راسه يانچي هفت بار بشويند. بعد طوري پهنه کنيد که اول لفافه يعني چادر بزرگ بر آن تهيند و بالاي آن قميص را گذازيرد. اکنون ميت را برا آن بغلطاني و قميص را پوشانيد. اکنون موھاي سر ش را در دو طرف سينه اش بر روی قميص گذازيرد و نصف روسري را در زير کسر پهنه کرده نصف دiger ش را بر سر انداخته مثل نقاب بر صورت ش طوري بپيند از يد که بر سينه اش بر سر د. نيمی از طول روسري تا قسمت کمر بر سر د و عرض آن از يك نرمه گوش تازمه گوش دiger بر سر د. بعضی هار و سري را طوري پهنه می کنند که زن حادر حيات شان بر سري گزارند که اين خلاف سنت است. حالا تمام بدن را خوشبو بزنيد، اعضاي را که به وسیله آنها سجده می شود يعني پيشاني، بني، دست ها، زانوها و قدم ها را کافور بزنيد. (عورت رانه می توانيد نگاه کنيد، ومه می توانيد بلا ضرورت لمس نماييد). بعد تهيندر اول از سمت چپ بعد از سمت راست بپيجانيد. حالا در اخير لفافه را به همین ترتيب اول از سمت خپ بعد از سمت راست بپيجانيد تاکه قسمت راست بدن بالا باشد. قسمت سرو پاها بسته شوند. بود در پيان سينه بندرا ازا قسمت بالائی پستان تاران آورده و باخجي بسته شود. (امر و زهر کفن زنان هم لفافه را نيز در آخر می گزارند، لپس اگر سينه بند بعد از قميص گذاشت شود اشكالی ندارد اما افضل اين است که سينه بند از همه آخر باشد).

(وصيت نامه مدنى ، ص ۱۳)

کفن چگونه باشد

(۱) کفن باید از جنس پارچه خوب باشد، یعنی برای مرد مثل همان پارچه ای که در ایام عیدین و جمعه ها پوشیده بود و برای زن مثل همان لباسی که در هنگام رفتن به خانه مادر و پدر می پوشید. کفن هم به همان قیمت باشد. در حدیث آمده که مرد را کفن خوب پوشید که در وقت ملاقات با مردگان بر کفن قیمتی اش فخری کند و خوشحال می شود. (رد المختار، ج. ۳ ص. 112)

(۲) کفن سفید بهتر است که نبی اکرم ﷺ ارشاد فرمودند: مردگان خویش را کفن سفید پوشید. (ترمذی، ج. ۲ ص. 301، حدیث 996) (۳) کفن از پارچه گهنه هم می توانید ساخت، لیکن اگر پارچه کهنه باشد باید شسته شود کفن صاف مرغوب است. (جوهرة نیرة، ص. 135) (۴) اگر کفن با آب زم زم یا آب مدینه و یا هر دو ترشده باشد باعث سعادت است. (مدنی وصیت نامه، ص. 4)

گل هائے متفرقه مدنی

(۱) هر دوست میت را بر پهلوهای آن گزارید، بر روی سینه اش نه گزارید، که این روش کفار است. (رد المختار معه رد المختار، ج. ۳ ص. 105) در بعض جاهاز یوناف چنان می گزارند که در حالت قیام بر نماز است این طور هم نه گزارید. (بهاش شریعت، حصہ ۴ ج. ۱ ص. 816)

(۲) اگر چیزی از اموال میت باقی مانده باشد پس کفن از همان مال باشد بهتر است. (رد المختار، ج. ۳ ص. 114)

(۳) شخصی وصیت کرد که اراده پارچه کفن پوشند، پس این وصیت انجام نگیرد، سه پارچه داده شود، و اگر چنین وصیت کرد که کفن یک هزار روپی به اوداوه شود این هم اجراء نشود، بلکه به درجه داده شود. (رد المختار، ج. ۳ ص. 112)

- (۴) علما و مشائخ را با دستار می توانید کنید، دفن کردن جنازه اشخاص عامی با دستار ممنوع است۔ (در المختار معه رد المحتار، ج. ۳ ص. 112)
- (۵) بعد غسل میت، قبل از پوشاندن صورت آن، اول بربیشانی اش بالگشت شهادت بسُمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ را بنویسید۔ (مدنی وصیت نامه، ص. 4)
- (۶) بهین ترتیب بر سینه کَرَلَه إِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُهُ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بنویسید۔ (مدنی وصیت نامه، ص. 5)
- (۷) بروی قلب یار رسول اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بنویسید۔ (مدنی وصیت نامه، ص. 5)
- (۸) در قسمت وسطی سینه و ناف بر کفن: یاغوث اعظم دستگیر بِحَقِّ اللّٰهِ عَزَّ ذَلِكَ حَقًّا، یا امام ابو حنیفه بِحَقِّ اللّٰهِ عَزَّ ذَلِكَ حَقًّا، یا امام احمد رضا بِحَقِّ اللّٰهِ عَزَّ ذَلِكَ حَقًّا، یاشیخ ضایاء الدین بِحَقِّ اللّٰهِ عَزَّ ذَلِكَ حَقًّا بالگشت شهادت بنویسید۔ (مدنی وصیت نامه، ص. 5)
- (۹) همچنین از بالای ناف شروع تا قسمت سر بر تمام حصه های کفن به استثنای قسمت پشت میت مدینه مدینه تحریر گردد. بخطاطرداشته باشد! که این همه را با نگنه بلکه صرف بالگشت شهادت بنویسید و اگر یک سید یا عالم دین بنویسد سبب سعادت خواهد بود.
- (۱۰) بر هر دو چشم ان هسته خرمای مدینه المنوره زاده الله شر فاؤ تعظیماً گذاشته شود (مدنی وصیت نامه، ص. 5)
- (۱۱) اگر یک خواهر اسلامی در ایام مخصوص مغدویت یا حامله بود می تواند میت را بسیند در آن مانع نیست۔ (دارالافتاء اهل سنت)
- (۱۲) پارچه کفن را با پرخ خیاطی یاد است می توانید و خود خود خست۔ (دارالافتاء اهل سنت)

دعای عطار

یارب مصطفی صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! آن پسران و دختران مدین من که در شعبه کفن و دفن در ظرف یک ماہ کم از کم سعادت غسل دوازده میت را کسب نمایند، شفاعت محبوب کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را کم

صاحب دوازدهم ربیع الاول است رانصیب شان بفرما، تازمانی که زنده اند به کارهای نیک مصروف باشند، بر سنت های آن حضرت عمل نمایند، در عشق رسول ﷺ او قات خود را به پایان رسانند. یا اللہ پاک! بار بار حرج رانصیب شان گردان، بار بار دیدار مدینه منوره رانصیب فرما، یا الله العالیین! خاتمه بالخیر گردان، یا اللہ پاک! در جنت الفردوس همسایگی محظوظ کریم خویش رانصیب فرما.

سوال و جواب در مورد تجهیز و تکفین از دار

الافتاء اهل سنت

سوال: اگر در جسم میت بنابر حادثه ای که رخ داده سوراخ باشد پس بخیه بر آن چگونه است؟

جواب: بعد از وفات بخیه زدن جائز نیست، چرا که در آن بدون دلیل میت افیت می شود، بلی! بر روی سوراخ حاضر وغیره گذاشته شود مثل آنکه در سوراخ های گوش وغیره بر گذاشتن آن حکم شده است.

سوال: اگر میت را از بیمارستان طوری بیارند که برز خم ها پا نسман بود آیا پا نسمان باز شده و بر آن آب ریخته شود یا خیر؟

جواب: بعضی پا نسمان ها بر جسم چنان چسبیده اند که با جدا شدن آن از جسم با کشیدن موها میت افیت می شود، لبذا اگر جدا شدن پا نسمان از بدن با آب نیم گرم به آسانی ممکن بود پس جدا کنید و در غیر آن به جایش بگذارید، و بعضی پا نسمان های که به جسم چسبیده نیست آن ها را که بدون زحمت جدای شوند باز نمایند.

سوال: اگر میت کالبد شگافی شده باشد و از سینه تناف ورق پلاستیک بر روی بخیه ها گذاشته شده باشد بیرون کردن آنها لازم است؟

جواب: اين ورق پلاستيك عموماً بر بدن چسبيده است که بيرون آوردن آن از بدن باعث اذىت ميت می گردد، لذا اگر اين ورق هم با آب نيم گرم به آسانی بيرون می شود پس بيرون نمايند و رنه به جاي ش گلزار يد.

سؤال: اگر از جسم ميت خون جاري است پس باید پانسمان شود یا پلاستيك مسدود شود؟

جواب: به جاي پلاستيك کردن پانسمان شود.

سؤال: برای استخراج کردن ميت از دستکش پلاستيكي و غيره می توان استفاده کرد؟

جواب: بلی می توان استفاده نمود.

سؤال: اگر بعد از غسل هم دهن ميت بازمانده بود پس آيامي توان از سرتازخ اوراباند پيچي کرد؟

جواب: بلی باند پيچي می توان کرد.

سؤال: اگر در اثر سوتختن یا غرق شدن و غيره بدن ميت چنان باد کرده بود که بادست زدن امكان جدا شدن پوست یا گوشت از بدن باشد پس آيادي اين حالت هم به او غسل داده خواهد شد؟

جواب: اگر جسم ميت باد کرده باشد که در صورت دست زدن به آن، پوست یا گوشت از بدن جدامی شود باز هم به آن غسل داده می شود و طريقة غسل داشت طوري است که بدون دست زدن بر آن آب رينجه می شود.

سؤال: اگر بزرگ شخصی که مرض قدرداشته کرم هاتا داخل جسم آن رفتہ باشند آيا صاف کردن آن ضروري

است؟

جواب: بدون اينکه ميت اذيه شود تا جاي که ممکن است صاف کرده شود.

سؤال: اگر جنازه تاخير شده بود پس غسل چه وقت داده شود، فوراً بعد از انتقال یا ند کي قبل از نماز جنازه؟

جواب: فوراً بعد از انتقال.

سؤال: برديوارهای قبر نوشتن با اشاره اگشته چگونه است؟

جواب: می‌توان نوشت،

سؤال: اگر در جريان تدفین آذان مغرب داده شد یا جماعت یکی از نمازهای دیگر ایتاده شد پس تدفین انجام گردد یا با جماعت نماز اداء گردد؟

جواب: تعداد افرادی که برای دفن کردن ضرورت است همان تعداد برای انجام دادن تدفین شروع به کار نمایند و باقی مانده در جماعت برای ادائی نماز شرکت کنند.

سؤال: پیایی میت پراز چرک و آلوده اند پس آیا صاف کردن آن ضروری است یا آب ریختن بر آن کافیست؟

جواب: برای ادائی فریضه غسل جریان آب کافی است، اما برای صاف کردن چرک و آلودگی ها استفاده از صابون جائز است.

سؤال: اعلان جنازه از طریق مسجد چگونه است؟

جواب: جائز است.

سؤال: در منطقه ماقتنی کسی نوشت می شود بعد از نماز جنازه حیله می نمایند به این ترتیب که بعد از اداء ای جنازه امام صاحب با مقندهایان به شکل یک دایره ایستاده می شوند و قرآن شریف را در پارچه ای پیچیده و در زیر آن مبلغی پول می گذارند و در ملکیت یکدیگر قرار می دهند و زمانی که دوباره به دست امام صاحب می رسد آنگاه امام صاحب دعا میکند و عمل به ملکیت درآوردن یکدیگر را چند مرتبه انجام می دهد و هر بار امام صاحب دعا می کند آیا این حیله درست است یا خیر؟ وازانگونه حیله به میت فائدہ ای هم می رسد یا خیر؟ در حالی که از نمازها و روزه‌های میت به یقین و چه حسابی صورت نمی گیرد. لذا در این زمینه معلومات اراده فرمایید؟

جواب: این گونه حیله اسقاط درست نیست، البته در این روش مبلغی که به فقراء داده می شود مطابق آن فرد یه نمازها و روزه‌های میت اداء می شود، طریقه صحیح اسقاط این است که تمام نمازها و روزه‌های نوشت شده زمان حیات میت حساب کرده شوند بعد اگر میت وصیت کرده بود در این صورت یک سوم از اموال او و اگر وصیت نکرده بود پس از جانب خود چیزی داده یا از کسی قرض گرفته فرد یه داده شود و اگر مال کم باشد و فرد یه زیاد بود و باره به همان طریقه اول دایره تشکیل داده شود این هم جائز است فقهای کرام تشکیل جواز آن را تصریح فرموده‌اند، البته در آن توجه باید داشت که تشکیل دهنده‌گان دائره فقیر شرعی باشند و یقین غنی ای در آن ایستاده نباشد، اگر غنی ای در آن دائره ایستاده بود پس از مبلغی که به دست او می رسد فرد یه اداء نمی شود. هر فقیر شرعی بعد از قبض نمودن مبلغ مذکور از جانب خود به نیت فرد یه نمازها و روزه‌های میت به دیگری بدهد، به همین ترتیب چرخانده شود تا آنکه فرد یه تمام نمازها و روزه‌های قضائده میت اداء گردد. با این

مبلغ اگر قرآن شریف هم موجود است در بدل قرآن مجید به اندازه قیمت قرآن نیز فدیه اداء می گردد، این را هم باید دانست که از موجودیت قرآن پاک تمام فدیه اداء نمی شود.

سوال: بعضی اوقات در اثر انفجار بمب و غیره لاش با هر طرف پخش و پر اگنده می شوند و پارچه های وجودشان از تن جدایی گردند در برآ آنها چی حکمی است؟

جواب: اگر بیش از نصف جسم یک مسلمان پیدا شد او را غسل و کفن می کنند و نماز جنازه خوانده می شود و اگر بعد از نماز جنازه تکه های دیگر هم پیدا شد بر آن دو باره نماز خوانده نمی شود، و اگر نصف جسم پیدا شد پس اگرچه سر هم در آن موجود است باز هم همین حکم است، و اگر سر نبود یا طول آزاد سرتاپاهاست راست یا چپ یک جانب آن دیده شد در این هر دو صورت نه غسل است نه کفن و نه نماز، بلکه در یک پارچه پیچیده دفن شود- (در المختار معه رد المحتار، ج. 3 ص. 107)

سوال: میت را کاملاً بر هند ساخته غسل دادن شرعاً جائز است یا خیر؟

جواب: ناجائز است، چرا که تنظیم مسلمان زنده و مرد و در هر دو حالت یکسان است.

سوال: فا میل میت در کشور دیگری بود آیا در انتظار اورد دفن کردن آن تاخیر می توان کرد؟

جواب: در حدیث است که اگر کسی از میان شهادوت کند اور انتظار نگذارد یا وزود به جانب قبر شو باید- (مشکاة، ج. 2، ص. 325 حدیث 1717) فا میل و بستگانی که رسیدن آنها به جنازه وقت زیادی را در بر می گیرد آنگاه در انتظار آنها ماندن و در دفن میت تاخیر کردن اجازه نیست.

سوال: پختن کاری قبر چگونه است؟

جواب: قسمت بالائي قبر را پخته کاري نمودن جائز است آتا بهتر اين است که اين هم نشود چنانکه سيمان کاري بدون ضرورت ممنوع و مکروه است، باید دانست که در حقیقت قبر آن قسمی از زمین است که به آن میت متصل می باشد پس در هر طرف آن بدون ضرورت پخته کاري ممنوع و مکروه می باشد، البته هنگام ضرورت پخته کاري در قسمت داخلی هم اجازه است.

سوال: در بعضی مناطق طوري هاست که وقتی در آن قبر حفر می شود به نسبت سطح بلند آب کم و بیش آب می آید، به قدری آب ظاهر می شود که پشت میت خیس می شود. آیا در آن مناطق بر روی زمین چهار دیواری ساخته میت را می توان دفن کرد؟

جواب: میت را بزر مین گذاشته به دور وارافش چهار دیواری ساختن شرعاً جائز نبوده تاحداً مکان میت را در زمین دفن کردن فرض کفایه است. لذا باید قبر حفر شود و میت را در تابوت چوبی یا آهنه و غیره بند کرده در قبر گذاشته شود.

سوال: عموماً بر قبرها نصب کردن تابلوهای نام گذاری چه حکمی دارد؟

جواب: برای شناخت قبر نصب کردن تابلوهای نام گذاری جائز است آتا بر آن آیات قرآن کریم و اسلامی مقدسه نوشته نشود که بطور عموم در قبرستان ها به آنهایي حرمتی می شود.

سوال: در منطقه ماين راتج است که وقتی کسی فوت می شود بعد از دفن او تا چند روزی بر قبر او گل می گزارند به همین ترتیب در موقع عید و نیمه شعبان نیز بر قبرها گل و برگ هاي آن ریخته می شود، آيا بر قبرها گل گذاشتن جائز است و از آن به مرده فائدۀ می رسد یا خیر؟

جواب: گل گذاشتمن بر قبر جائز و مستحب است تازمانی که گل خیس می باشد به مرد ه آرامش می رسد، این قول در حدیث ثابت است - چنانچه حضرت ابن عباس رضی اللہ عنہ می فرمایند: نبی پاک، صاحب لولاک صلی اللہ علیہ و آله و سلّم در یکی از باغ های مکه یامده نگذر فرمودند صدای دو شخص راشنیدند که در قبر به آنها عذاب داده می شود نبی اکرم صلی اللہ علیہ و آله و سلّم فرمودند که بر آن دو عذاب داده می شود و به جرم سگینی در عذاب قرار ندارند که نجات از آن مشکل باشد بعد فرمودند: در این دو نفر یکی در هنگام ادرار از قطره های آن نجات نمی یافت و دومی شخص چینی می کرد بعد یک شاخه خیس خمار اخواست و آن را دو تکه نمود و بر هر قبر یک تکه را گذاشت صحابه رضی اللہ عنہ عرض کردند: یا رسول اللہ صلی اللہ علیہ و آله و سلّم! برای چیزیں کار را کردی؟ فرمودند: تازمانی که این دو شاخه خشک نشوند در عذاب آن هر دو تحفیض می شود - (بخاری، ج. 1، ص. 95، حدیث 216)

در مرقات است که در میان مردم آنچه مروج است گل خوشبو شاخه درخت خمار ابر قبر می گذارند، آن بر اساس این حدیث سنت است - (مرقاۃ المفاتیح، جلد 2، ص 53)

سؤال: اگر میت زن باشد براو پوشاندن شلوار در کفن درست است یا نیز ؟

جواب: سنت برای زن در کفن پنج تکه است - لفافه، ازار، قصیص، روسربی و سینه بند زن را در کفن پوشاندن شلوار سنت نیست و پنج ضرورتی برآن نمی باشد.

سؤال: در روز وفات میت بستگانی که از دور می آیند برای شان آماده کردن غذا و جای استراحت شرعاً چگونه است، اگر اهتمام غذا نشود و کثر آدروستاها هوتل یا مسافرخانه و بازاری هم نمی باشد که مهمان خودش از آنجا فکر تهیی غذا و استراحت را بکند پس در این صرت پی باید کرد؟

جواب: بستگان یا همسایه ها برای خانواده میت به قدری غذابفرستند که آنها تاد و وقت بتوانند مصرف نمایند سنت است بلکه با اصرار آنها رادر خورد و نوش خدمت نمایند. هم چنین بستگان میت که از دور آمده اند ایشان هم از همین غذای توانند بخورند. علاوه از آنها دیگر این که میله و تفریح برای خود درست کرده اند و برای خورد و نوش آنجاتکه نموده و اگر برای آنها خانواده میت در فکر اهتمام غذا باشد این یک دعوی و رسم بدی است. اگر خانواده میت از این مصرف را خاص از جیب خودش بکند هم ممنوع است و اگر از مال متزوکه بکند باز هم ممنوع می باشد.

اگر در روزات نابالغی باشد که از سهم او مصرف شود مطلقاً حرام است. (فتاویٰ رضویه ۹/ ص ۶۶۶)

سوال: اگر دو شخص به نسبت خصوصیت دنیوی از یکدیگر ناراض باشند و در این مدت یکی از ایشان فوت شود پس به خاطر ناراحتی که بین این دو شخص بوده برای شخص زنده در باره شرکت نکردن او به جنازه شخص فوت شده چه حکمی است؟

جواب: کسی که بدون عذر شرعی پیش از سه روز از برادر مسلمان خود ناراحت باشد فاسق است. در حدیث مبارکه یکی از حقوق یک مسلمان که بر مسلمان دیگر بیان شده است خواندن نماز جنازه او است المذا کسی که می تواند در نماز جنازه یک برادر مسلمان شرکت نماید پس آن را بدون عذر ترک نکند و بخاطر ناراحتی دنیوی نماز جنازه برادر مسلمان راهبر گزترک نماید کرد.

سوال: در هنگام غسل دادن میت اگر در دهان او همه دندان حالیش مصنوعی باشند یا دندان طلا، چشم مصنوعی، لنس نظر و غیره دیده شد چه حکمی دارد؟

جواب: اصول آن اين است که اگر اینگونه اشیای مصنوعی را به آسانی بتوانيد جدا ساخت طوري که به ميت ضرري نرسد پس اجازه آن را داريد و اگر به ميت ضرري بر سر اجازه نمیست.

سؤال: بعضی اوقات چون قبر جدید حفری شود استخوان هادیده می شود پس در این صورت چه باید کرد؟

جواب: در هر جای که آثار قبر مرده ای دیده شد اگرچه سالها هم گذشته باشد در آن جامerde ای دیگری را دفن کردن ناجائز حرام است، و اگر معلوم نبود و در جریان حفر کردن استخوان هادیده شد پس آنها و با ره دفن شوند و در جای دیگری قبر جدیدی حفر شود. سوال: گاهی در اثر بارندگی قبر سوراخی شود و مردم جمع شده آنرا با توجه نگاه می کنند این عمل چگونه است؟ جواب: در اینجا توجه باید داشت که چون مرده در قبر گذاشته شد او به خدا سپرده می شود، اکنون عالم برزخ شروع شده راز مرده بالا اللہ کریم برقرار است لذا هیچ کسی را اجازه نمیست که با توجه خاص به قبر نگاه کند یا از راز آن مطلع گردد.

سؤال: طفل کوچکی که زنده به دنیا آمد و بعد می میرد، نام او گذاشته نشده آیا نام گذاشتن برای او ضروریست یا خیر در این مورد چه ارشاد می فرمائید؟

جواب: طفلی که زنده به دنیا آمد و فوت می شود بر جنازه هم می شود، کفن و دفن هم می شود، نام هم گذاشته می شود، به همین ترتیب بچه ای که زنده به دنیا نیامده بر آن هم نام گذاشته می شود، اگر در آن لحظه به سبب عجله یا غم نام گذاری فراموش گردید و دفن شد بعد آنهم نام او را گذاشته می تواند.

سؤال: آیا در غسل میت برای استخاء از کیسه استفاده می توان کرد؟

جواب: بطوط عموم در غسل میت برای استخاء پارچه ای به شکل کیسه ساخته می شود که آنرا به دست کرده

استفاده می توانید گنید.

سؤال: در بعضی مناطق امر و زه اکثر او پیشتر در داخل قبر یا بلوک های سیمانی کار می کنند و برای بستن دهنه قبر هم به شکل تخته های بزرگ از سیمان ساخته شده که با آن دهنه قبر بسته می شود آیا این گونه دفن کردن دست است؟

جواب: چونکه سیمان با آتش ساخته می شود لذا بلوک های سیمانی یا خشت های پخته شده با آتش در قبر کار نشوند و اگر امکان خاک ریختن در قبر است پس بعد از کار کردن آن بلوک هادر قبر بر روی آنها از خاک گل ساخته بر روی بلوک ها کار شود و قسمت داخلی بلوک ها هم با گل کار شود تمام سوراخ های بلوک هادر گل و خاک پوشیده شوند و تمام اطراف میت با خاک احاطه شود، اگر کسی این کار را نکند هم گنجانه نیست.

سؤال: آیا در وقت مکروه هم نماز جنازه رای تو ان خواند؟

جواب: اگر در حین وقت مکروه جنازه آماده شد در این صورت نماز جنازه در وقت مکروه هم اداء می شود و اگر جنازه قبل از آماده بوده و آنکوں وقت مکروه داخل گردید پس الان در وقت مکروه برخواندن نماز جنازه اجازه نیست.

سؤال: چون میت غسل داده شده بود و تاکنون کفن پوشیده نشده بود حال یکی از بیتگان می خواهد در غسل شرکت کند آیا او می تواند در غسل میت شرکت کند در این مورد ارشاد فرمائید؟ جواب: در وقت غسل میت افراد نیک شرکت داشتهند و به همان افرادی که لازم است فقط همان حضرات در کنار میت باشند و چون غسل انجام داده شد در این لحظه کسی را اجازه نیست که در غسل یا آب ریختن بر میت شرکت نماید.

سؤال: اگر بر جای ستر میتی زخمی بود آیا باید آن جای ستر میت جواز دارد تا که با احتیاط غسل داده شود؟

جواب: برای غسل دادن به نگاه کردن چنین زخم‌ها اجازه نیست، بلی! در آب ریختن احتیاط شود و دست زده نشود.

سوال: وقتی بر قبر آذان داده می‌شود گویا که به مردم گفته می‌شود که بروید. اکنون اینجا کسی را اجازه استادن نمی‌ست. بنابراین رهنماei فرمائید که بنابر دستورات شرعی این عمل چگونه است؟

جواب: مطلب از آذان دادن بر قبر را ندشیطان است. و در روایات است که بعد از دفن کردن چون مردم چهل قدم از قبر دور می‌شوند در این موقع متکر و نکیر می‌آینند. بنابراین به مردم دیگر از اینجا دستور رفتن داده می‌شود که وقتی ایشان بر وند آذان داده شود، لیکن اگر کسی آنجا استاده باشد و در این هنگام آذان داده شود شر عادر آن پیچ گونه ممانعی نمی‌ست.

سوال: بعضی از برادران اسلامی قبل از دفن در قبر پائین شده سوره ملک را تلاوت می‌کنند این چگونه است؟

جواب: در قبر پائین شده برای آسانی مردها گرفتار آن تلاوت کند جائز و در آن مانع نیست، البته توجه باید کرد که اگر میت برای تدبیر حاضر است و در این وقت میت را معطل کرده و بجای اینکه در قبر پائین شده تلاوت نماید این عمل را باید قبل از حاضر شدن میت انجام دهد.

سوال: بعضی اوقات به سبب بارش زیاد و جمع شدن آب اکثر قبرها به یک طرف کج می‌شوند تا جای که امکان ویران شدن بعضی قبرها دیده می‌شود در باره تعمیر و بازسازی آنها گل‌های مدنی ارشاد فرمائید؟

جواب: در این صورت برای باز کردن قبر اجازه نمی‌ست بلکه از بیر و ان راه تعمیر کردن آن را پیدا کرده و باز سازی نماید. هم چنین اگر تخته‌ای سیمانی که دهن قبر با آن بسته شده بود در قبر افتاده باشد و در این صورت

يک پارچه يا چيزی دیگری را در بالای قبر اندانخته شخص صالح و متقى ای را بگوئید که در قبر به مرد هنگاه نگذشتها همان تخته سیمانی یا (سلیپ) را برداشته و هن قبر را بندد، در این دوران **تفقیش** کردن در قبر جائز نمی باشد.

سؤال: رفتن زنان برای فاتحه در قبرستان چگونه است؟

جواب: رفتن زنان به قبرستان ممنوع است، هم چنین رفتن زنان به زیارات نیز ممنوع است، تهاب روضه مبارکه نبی کریم ﷺ برای زنان اجازه حضور داده می شود و بس (بلکه این سنت موکده و قریب به واجب است) به استثنای این به نیز زیارتی یا قبرستانی رفتن زنان برای فاتحه خوانی ممنوع است، اجازه نیست، در خانه فاتحه خوانده ایصال ثواب کند.

سؤال: بعضی اوقات بنا بر مجبوریتی میت طور امانت دفن کرده می شود این چه حکمی دارد؟

جواب: امانتگ دفن کردن که بعد آن جای دیگری منتقل نمایند، در اسلام این اجازه داده نمی شود، در جای که دفن کردید همان جا بگذرید از انجام رده را میرون کرده به جای دیگر انتقال دادن حرام است.

معرفی کردن مجلس کفن و دفن

جنیش دینی عاشقان رسول دعوت اسلامی پیش از ۹۷ شبعت برقرار ساخته که در دعوت نیک و احیاء سنت مصروف عمل ہستند۔ از آن جمله یک شعبه ای بنام کفن و دفن هم است که مطابق سنت و شریعت تجهیز و تکفین عاشقان رسول و لسوzi آنها را به عهدہ داشته در کسب ثواب کوشان اند و در کنار آن در آموزش تجهیز و تکفین عاشقان رسول (برادران اسلامی و خواهران اسلامی) مصروف عمل ہستند۔

چنانچه برای ترغیب در سهم گرفتن در تجهیز و تکفین و آموزش آن از طرف شعبه کفن و دفن در کشور پاکستان و خارج از آن اجتماعات تصویری و عملی منعقد می گردد که در آن عاشقان رسول را در باره مسائل

مر بوط به اموات از موت شروع تا تد فین آگاهی فراهم می شود. در این اجتماع عملی که در مسائل مربوطه منعقد می گردد به طور عملی طریقه غسل میت و آماده ساختن کفن و پوشاندن آن آموزش داده می شود و علاوه از این مزید کورس های رهایشی (طویل المدت) کفن و دفن و کورس های آنلاین (کوتاه مدت) کفن و دفن نیز جاری است. (الحمد لله! برای خواهران اسلامی هم شعبه تجهیز و تغییف برقرار گردیده است، و تجهیز و تغییف خواهران اسلامی، غنچه ای و روش تعلیم و تعلم در این باره جاری است) به همین ترتیب حلقة های مدنی در میان کتبه فروشان، کفن فروشان، بازار گل فروشان و گور کنان هم آماده شده است و به آنها هم تعلیم معاملات مطابق سنت و شریعت داده می شود. و هم چنین سهولیات دیگر نیز برای معلومات در مورد کفن و دفن فراهم گردیده است. برای معلومات بیشتر و برقراری روابط می توانید ویب سائٹ این شعبه را ویزیت نمائید.

الحمد لله در شعبه کفن و دفن در موقع مراسم سوم، هفتم، چهلم و سالگرد وفات اهتمام اجتماعات ایصال ثواب هم می شود. برای سرانجام دادن تمام این امورات بصورت احسن در تقسیم تنظیم دعوت اسلامی به سطح مختلف (شورای کشوری، زون، کابینه، شهرستان و بخش) تقرر مسئولین صورت گرفته است که با مشورت های بین هم برای انجام دادن آن کارها بوجه احسن سعی و تلاش می نمایند. اللہ پاک شعبه کفن و دفن و دیگر شعبات دعوت اسلامی را ترقی و پیشرفت عطا فرماید. آمین،

اصلاح موها و ناخن های میت

موهای ریش و سر میت را شانه کردن یا ناخن گرفتن یا زهر قسمت بدن آن مو کوتاه کردن یا تراشیدن ناجائز و مکروه تحریکی است، بلکه حکم بر این است که به همان حالتی که فوت کرده دفن شود، بلی! اگر ناخن شکسته بود پس می توانید جدا کنید و اگر ناخن یا موی را جدا کرده و در کفن بگزارید. (رد المحتار، ج. 3 ص. 104)

طريقه غسل و کفن ميت خنثی

خنثی امشکل (یعنی کسی که در اعلامات مردوزن باشد و معلوم نشود که مرد است یا زن) را مثل زن بخ لباس داده شود اما پارچه سرخ تیره یا زعفرانی و ابریشمی ناجائز است. (فتاوی هندیه جلد ۱ ص ۱۶۱)

مسئله مهم آب مستعمل

اگر دست شخصی بوضویان گشت کامل یا ناخن یا هر قسمی از بدن که در وضو شسته می شود عمدتاً یافر اموش کرده در آب کم از ده در ده (مثل آدر سطل پراز آب یا آفتابه وغیره) داخل شود آب مستعمل (یعنی استعمال شده) است و اکنون شایسته وضوء و غسل نمی باشد. به همین ترتیب بر کسی که غسل فرض باشد هر قسمی ناشسته ای از بدن او اگر با آب تماس پیدا کند آن آب هم برای وضوء و غسل درست نمی باشد. بلی! اگر دست شسته شده یا قمی از بدن شسته شده در آب داخل شود مانع نیست. (پار شریعت، ۳۳۳)، (برای آموزش احکام تفصیلی آب مستعمل وضوء و غسل حصہ دو بهار شریعت رامطالعه فرمایید)

دو طریقه استفاده از آب مستعمل

(۱) در آب دست ناشسته داخل شد یا به شکل دیگر مستعمل گردید و اگر بخواهید که این کار بشود پس همان قدر که آب مستعمل موجود است مقدار بیشتر از آن آبی استعمال نشده را با آن بجای سازید، برای هر کار قابل استفاده می شود. (۲) یک روش دیگر هم این است که در آن از یک طرف آب بر زید تا از جانب دیگر روان باشد قابل استفاده برای هر کار خواهد شد.

اشتباهاتی که در عوام دیده می شود

- (۱) کوتاه کردن ناخن و موها (۲) دورانداختن لباس های تن میت (۳) شستن تخت میت قبل از غسل او بدون اینکه ضرورتی باشد (۴) جای غسل میت را تا چهل روز روشن داشتن (۵) کسی که تخته غسل میت را آورد و دوباره خودش ببرد ورنه به مصیبته گرفتار خواهد شد (۶) در کفن مرده لگ راضروری داشتن (۷) شمع هارا شکسته و بر قبر انداختن (۸) دوباره استفاده کردن از صابون غسل میت را ناجائز داشتن (۹) لباس میت را در قبرستان گذاشتند به سبب این که مبادر وح میت مارا گیرد (۱۰) ناجائز داشتن آب غسل میت را در فاضلاب (۱۱) به دوش گرفتن جنازه شوهر تا چهل قدم توسط خانم او که به سبب این عمل عدت تمام میشود (۱۲) دفن کردن بچه ای کوچک رایرون از قبرستان لازم داشتن - تمت بالآخر

اس کے لیے تیاری کرو

حضرت نبی ناصرہ، میں عازب رسول اللہ فرماتے ہیں کہ تم رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کے ہمراہ ایک جگہ میں شریک ہتے، آپ صلی اللہ علیہ وسلم قبر کے کنارے پیٹھے اور اکاروئے کہ آپ کی پاکینہ آنکھوں سے لٹکے والے آنسوؤں سے مٹی لیں ہو گئی پھر فرمایا: اس (قبر) کے لئے تیاری کرو۔ (ابن ماجہ: 4؛ 466؛ حدیث 4195)

حضرت نبی ناصراً علیہ السلام فرمدی: جب کسی قبر کے پاس کھڑے ہوتے تو اس قدر روتے کہ آنسوؤں سے آپ کی (لاگی) صدراک تر ہو جاتی، سب پا جھا کیا تو فرمایا: مجھے اپنی تھانی یا آپنی ہے کہ قبر میں میرے ساتھ لوگوں میں سے کوئی بھی نہ ہو گد (تمہیہ و تکون کاظمیۃ، ص 129) قبر آخرت کی منزلوں میں سب سے پہلی منزل ہے اگر یہ آسان ہو گئی تو بعد والی منزلیں اس سے آسان ہوں گی اور اگر یہاں مشکل ہوئی تو آگے اس سے بھی زیادہ مشکل معاملہ ہو گا لہذا مشکل مندوں ہی ہے جو اپنی موت اور قبر میں اترنے کو یاد کرے اور ابھی سے اس کے لیے تیاری کرے۔

978-969-722-203-2

01082209

فیضانِ مدینہ محلہ سودا گران، پرانی سبزی منڈی کراچی

IAN +92 21 111 25 26 92 0313-1139278

www.maktabatulmadinah.com / www.dawateislami.net
feedback@maktabatulmadinah.com / ilmia@dawateislami.net